

§ 26 Följder av riksdagens beslut om upphörande av folkbokföring på församling

ANNA EKSTRÖM:

Ordförande! Jag talar för motion 2015:87 och kan mycket väl tala först. Från den 1 januari 2016 blir Svenska kyrkans församlingsindelning inte längre folkbokföringsgrundande utan enbart en inomkyrklig uppdelning. Inte desto mindre har vi liksom utskottet påpekat en lag, lagen om Svenska kyrkan, som säger att vi ska vara medlemmar där vi bor. Dock ger kyrkostyrelsens skrivelse till känna att kyrkobokföringen ska följa folkbokföringen. Detta, mina vänner, kommer att leda till att lagen om Svenska kyrkan bortbryts eller frångås vid flera tillfällen, bland annat då du flyttar till ett serviceboende som ligger i en annan kommun men har kvar din fastighet och därför är fortsatt skriven på denna. Eller om det är så att fastigheten inte längre finns kvar och du har flyttat till en annan kommun men kommer kvarstå att vara skriven i den kommun där du senast hade en fastighet. Där blir det ju lite spännande, för vi vet att i en kommun kan det – hör och häpna – finnas flera församlingar. Blir det huggsexa? Vem ska få denna medlem?

Kyrkobokföring, ja, men att den ska följa folkbokföringen gör att vi bryter mot den här kära lagen. Att avslå motionen 2015:87 som menar att vi ska försöka göra det möjligt för människor som flyttar till serviceboende att vara kvar i sin församling, även om det är så att man flyttar till ett boende utanför församlingen, med lydelsen ”nej, då bryter vi mot lagen om Svenska kyrkan” skulle ge vid handen, att vi också skulle avslå kyrkostyrelsens skrivelse. Eller så kan vi ta den till att titta lite närmare på, för vidare utredning, och vi skulle kunna bifalla motion 2015:87. För att få kvarstå i sin gamla församling när man flyttar till ett serviceboende är väl det minsta man kan begära. Tack.

NILS GÅRDER:

Herr ordförande! Jag har inget annat yrkande än utskottets. Orsaken till det är att jag tyvärr inser, att det inte låter sig göras utan betydande insatser att ändra den bestämmelse som nu träder i kraft från årsskiftet. Men jag delar Anna Ekströms uppfattning att detta är olyckligt. Redan vi förra kyrkomötet belyste flera av oss att vi kunde förutse det här problemet. Det är märkligt nog så, att den ännu för ytterligare en månad gällande folkbokföringslagen tar inomkyrkliga hänsyn, eftersom den härrör från en tid då församlingsbegreppet var en del i folkbokföringen, men att vi av självklara skäl inte längre i den nya folkbokföringslagstiftningen kan ta kyrkliga hänsyn. Jag delar meningen att man egentligen borde ha ett kyrkobokföringssystem som, om jag får säga så, bevarar det som nuvarande folkbokföringslag ger, det vill säga ett utrymme att kunna tillhöra den församling där man har en hemhörighet.

Det jag främst vill säga är att jag tycker att utskottet nog inte alldeles rätt beskriver verkligheten. Det är tydliggjort i samband med kyrka–statreformen att det uttrycket ”bosatt” som finns i lagen om Svenska kyrkan inte med nödvändighet behöver uppfattas vara av samma betydelse som folkbokföringsbegreppet. Det finns ett utrymme för kyrkan att inom ramen för lagens lydelse ha ett annat sätt att definiera eller förstå ”bosatt”. Därför tycker jag att utskottets motiv inte är helt rättvisande, när man säger att valfriheten inte är förenlig med bestämmelsen i 4 § i lagen om Svenska kyrkan. Jag tror mycket väl att den är förenlig med lagen. Däremot krävs det en teknisk anpassning i vårt kyrkobokföringssystem. Tack.

SVEN-E KRAGH:

Ordförande! Styrelsen ställer sig bakom utskottets hemställan och jag yrkar därmed bifall till detta.

HANS-OLOF ANDRÉN:

Ordförande! Ytterligare ett steg i kyrkans skiljande från staten kommer nu att tas vid årsskiftet. Då upphör nämligen församlingarna att vara grunden för folkbokföringen i riket och eftersom vi naturligtvis behöver veta i vilka församlingar våra medlemmar bor, måste vi bygga upp ett eget system för att klara av detta. Det är inte så alldeles enkelt.

I korthet går det till på det här viset. Fyra gånger per vecka levererar folkbokföringssystemet till kyrkan alla förändringar som har skett under de dagarna. Då får man reda på vilken person det gäller, vilken fastighet den personen bor i och vilken kommun. Församling finns inte längre. Då är steg ett att gå till Lantmäteriverkets dator och ta reda på vilka koordinater denna fastighet har. Steg två är sedan att gå in i en alldeles nyupprättad kartdatabas och se efter inom vilken församlings territorium dessa koordinater befinner sig. Steg tre är naturligtvis att kontrollera att det inte är en person som tillhör en icketerritoriell församling, för då måste den specialbehandlas. Först därefter kan man göra ändringen i kyrkobokföringen. Detta är ett väldigt stort utvecklingsarbete som pågår just nu och vi hoppas de blir klara i tid, så att vi får våra aviseringar och vet vilka som hör till vilka församlingar efter årsskiftet också.

Av praktiska skäl har man valt att följa folkbokföringen helt utom när det gäller icketerritoriella medlemmar. Det får en del lustiga konsekvenser som har att göra med det kommunala utjämnningssystemet. Om man flyttar till ett särskilt boende inom en kommun, som Nils påpekar, skrivs man på den nya fastigheten och därmed på en ny församling. Råkar man däremot flytta till ett särskilt boende utanför kommunen ska man inte skrivas på den utan vara kvarskriven på den gamla, vilket naturligtvis är ett flagrant brott mot lagen om Svenska kyrkan. Men kyrkostyrelsen föreslår ändå att vi ska göra på det här viset, för det blir så förfärligt krångligt att göra en ändring där. Det innebär att det har dessa två olika effekter. Det gläder dels dem som är anhängare av territorialprincipen, eftersom man när man flyttar inom kommunen alltså blir flyttad till församling, och dels dem som vill ha en friare församlingstillhörighet, eftersom man ändå får vara kvarskriven när man flyttar utanför kommunen. Alla kan vara nöjda och glada eller förskräckta, efter tycke och smak.

I alla fall har vi i utskottet bedömt att det skulle gå för långt att just nu göra dessa förändringar. Vi får acceptera att det blir dessa konsekvenser och att det blir lite tokigt. Å andra sidan, som Nils säger, är det helt tydligt i propositionen om kyrkans skiljande från staten att ministern skriver, att det ankommer på kyrkan själv att definiera vad som menas med ”boende”. Vi är alltså inte slaviskt bundna till folkbokföringen på något sätt, men vi har valt att följa den av praktiska skäl. Jag tror att vi får acceptera detta lilla avsteg från vad vi tycker skulle ha varit ännu lite bättre. Det kostar mycket mer än det smakar att försöka rätta till det här.

Därmed, mina vänner, yrkar jag bifall till utskottets betänkande i alla dess delar.

ANNA EKSTRÖM (REPLIK):

Ordförande! Hans-Olof, det är spännande att du ändå säger att vi faktiskt bryter mot lagen om Svenska kyrkan när vi nu tar den här skrivelsen. Det gör vi för att det är

praktiskt eller flagrant. Det är praktiskt, helt enkelt. Men varför, Hans-Olof, kan vi inte göra det lika praktiskt som motionen 2015:87 säger? Varför kan vi inte göra denna praktiska övergång nu när det blir en inomkyrklig fråga med lite tolkningar om var man är bosatt och inte och om var ens hjärta är och fötter står? Gör det mer praktiskt, om det nu är så att vi bryter mot lagen om Svenska kyrkan för att det är praktiskt i skrivelsen efter den 1 januari.

Så bifall till motion 2015:87, plus att jag tycker det är lite ledsamt att vi bara pratar om särskilt boende och boenden när det handlar om äldre. Vi har rätt många funktionshindrade och människor som av andra skäl flyttar till serviceboenden, som detta också bör gälla. Tack.

HANS-OLOF ANDRÉN (REPLIK):

Den lagkloke Gunnar Edqvist har upplyst mig om att man tekniskt inte bryter mot lagen om Svenska kyrkan, eftersom man anses bo där man är folkbokförd, även om man inte gör det. Det ni!

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 80.